

ANTAGET AV MILJÖ-OCH SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN 2015-02-25

Riktlinjer för enskilda avlopp i Hedemora kommun

Lagstiftning och andra styrdokument

Miljöbalken

Olika typer av förorenat vatten definieras som avloppsvatten. Spillvatten från hushåll är en typ av avloppsvatten. Spillvatten innehåller mikroorganismer, andra organiska ämnen och näringsämnen. Enligt miljöbalkens 9 kap 7 § ”skall avloppsvatten avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. För detta ändamål skall lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar utföras”.

För hushåll inom verksamhetsområde för allmänt vatten och avlopp innebär ovanstående, enligt praxis, anslutning till det allmänna avloppsnätet. För de hushåll som inte har tillgång till allmänt avloppsnät skall avloppsvattnet renas i en enskild eller gemensam avloppsanordning. Enligt 13 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (SFS 1998:899) krävs det antingen en skriftlig ansökan eller anmälan till kommunens miljönämnd för inrättade eller ändring av avloppsanordning.

Naturvårdsverkets allmänna råd NFS 2006:7

Allmänna råd är naturvårdsverkets tolkning av gällande lagstiftning och innehåller generella rekommendationer om tillämpning av lagar och regler. Naturvårdsverket allmänna råd om små avloppsanordningar för hushållspillvatten (NFS 2006:7) började gälla den 1 augusti 2006. Dessa allmänna råd (AR) bygger på att en avloppsanordning bör klara en viss funktion inte att den ska var utförd med en speciell teknik.

Funktionskraven bör således relateras till skyddsåtgärder på den enskilda anordningen och klara en normal eller hög skyddsnivå när det gäller hälso- och miljöskydd. Dessutom finns grundkrav som alla anordningar bör klara. Bedömningen av skyddsnivå ska göras utifrån förutsättningar för området ifråga. Det som lyfts fram tydligare i grundkraven i dessa AR mot tidigare, är möjligheten att kontrollera funktionen av avloppsanordningen.

Eftersom en skälighetsbedömning enligt 2 kap 7 § miljöbalken alltid ska göras i det enskilda fallet kommer kraven enligt de AR främst att tillämpas vid nybyggnationer eller då en

tillståndsgiven avloppsanordning inte längre fungerar som det ursprungligen var avsett och därmed måste byggas om.

Förordning om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (Vattenförvaltningen)

Från 2009 fastställs ett nytt åtgärdsprogram vart femte år för våra grundvatten, sjöar och vattendrag, utifrån krav i förordning (SFS 2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Detta åtgärdsprogram visar i vilka områden det är motiverat att prioritera åtgärder samt utifrån vissa kriterier, som utgår från Naturvårdsverkets allmänna råd om små avloppsanordningar, ställa krav på hög skyddsnivå när det gäller miljöskyddet.

Miljö kvalitetsnormer (MKN) för vattenmiljön

MKN beskriver den lägsta godtagbara miljö kvaliteten inom ett område och baseras för vattenmiljön på 4 kap i ovan nämnda förordning. Utgångspunkten för de kvalitetskrav som ska gälla är att tillståndet i vattnen inte försämras och att alla grundvatten, sjöar och vattendrag uppnår god status enligt åtgärdsprogrammet.

Dalarnas miljömål 2013-2020

Inom miljömålet ”Ingen övergödning” finns följande delmål för enskilda avlopp:

- Senast år 2020 ska befintliga enskilda avloppsanläggningar i Dalarna ha en miljöbelastning i nivå med nya anläggningar.

Till delmålet är nedanstående åtgärder kopplade:

- Enskilda avlopp – riktlinjer och information (detta dokument en del av denna åtgärd)
- Enskilda avlopp – riktad inventering (kopplad till ramdirektivet ovan)

Strategiska dokument för Hedemora kommun

- Verksamhetsområden för allmänt VA
- Skydds föreskrifter för vattenskyddsområden
- Översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser

Riktlinjer

Normal skyddsnivå – miljö- och hälsoskydd

För att uppfylla normal skyddsnivå enligt naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2006:7) måste avloppsanordningen uppfylla följande funktionskrav:

- Utsläppet av avloppsvatten får inte medverka till en väsentlig ökad risk för smitta eller annan olägenhet
- Hantering av restprodukter, från anordningen, som äger rum på fastigheten ska kunna skötas på ett hygieniskt acceptabelt sätt (*kräver dock anmälan enligt 15 kap*

miljöbalken)

- Vattensnåla armaturer ska användas (Vid nybyggnation)
- En reduktion på minst 90 % av organiska ämnen (mätt som BOD₇) ska uppnås, alternativt 30 mg/liter i utgående halt
- En reduktion på minst 70 % av fosfor (tot-P), alternativt 3 mg/liter i utgående halt

Alla områden i kommunen omfattas av normal skyddsnivå bortsett från de områden som nedan är utpekade som områden där hög skyddsnivå gäller.

Hög skyddsnivå – miljöskydd

För att uppfylla hög skyddsnivå-miljöskydd, enligt naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2006:7), måste avloppsanordningen utöver normal skyddsnivå ovan uppfylla följande:

- En reduktion på minst 90 % av fosfor (tot-P), alternativt 1 mg/liter i utgående halt

När det gäller kväve så finns det ingen anledning att ställa sådana krav så länge som kraven inte ställs på de kommunala reningsverken.

Områden i kommunen som är aktuella för hög skyddsnivå – miljöskydd är:

- Inom kommunens vattenskyddsområden

Inom 100 m från standlinjen till följande sjöar och vattendrag:

- Amungen, Lången, Rällingen och Bysjön samt 100 m från strandlinjen till dess tillflöden
- Södra och Norra Viggen samt Hönsan och 100 m från strandlinjen till dess tillflöden. (Anstaåns avrinningsområde)
- Brunnsjön (Broåns avrinningsområde)
- Svinssjön, Lissjön (Svinssjöns avrinningsområde)
- Klosterån från inloppet i Dormen och till Dalälven inklusive Flinsjön
- Olshyttebäcken, Skärsjöbäcken och Trollbosjön (Verksbäckens aro)
- Sebäcken och Mässingsboån (Broåns avrinningsområde)
- Kulbäcken
- Hamreån
- Lustån nedströms sjön Botan
- Prästängsbäcken
- hela tillrinningsområdena till Fatburen, Rörsjön, Holmsjön och Hällagölen.

Hög skyddsnivå –hälsoskydd

Det kan finnas behov av att ställa hög skyddsnivå på hälsoskydd både i områden med normal och hög skyddsnivå när det gäller miljöskyddet. Hög skyddsnivå för hälsoskyddet innebär att:

- ytterligare skyddsåtgärder utöver den huvudsakliga reningen i anordningen vidtas. Exempelvis kan det finnas behov av att förbjuda vissa utsläpp, att göra utsläppspunkten mer svårtillgänglig, att öka anordningens robusthet eller att lägga till reningssteg som ytterligare reducerar föroreningsinnehållet, ökar uppehållstiden, utjämnar varierande flöden eller tar emot eventuellt bräddat vatten.

Områden i kommunen som är aktuella för hög skyddsnivå – hälsoskydd är:

- Hienshyttan (Byn)
- Storhagen

Områden kring större enskilda	Områden kring kommunala vattentäcker
-------------------------------	--------------------------------------

gemensamma vattentäkter			
Backaskolan	Dormsjöskolan	Garpenberg	Herrgården
Koberga	Långmora	Intrånget	Nordansjö
Myckelby	Rensbo	Smedby	Stjärnsund
Solbacken	Skönsbo	Vikbyn	
Tjärnan	Vibberbo		
Vikarbyn	Älvgården		
Grådö mejeri			

Inom 200 meter från allmänna offentliga badplatser:

- Turbobadet
- Svedbosjön
- Pålsbenningbadet
- Vikhyttebadet
- Björknäbbabadet
- Matsbobadet

Dessutom kan behovet finnas i det enskilda fallet på grund av lokaliseringen.

Resurshushållning (kretslopp och transportavstånd)

Avloppsanläggningarna ska möjliggöra återvinning av näringsämnen ur avloppsfractioner eller andra restprodukter.

Område med allmänt VA på gång

I följande områden där det kan bli aktuellt med allmänt VA ges endast tidsbegränsade tillstånd för enskilda avlopp fram till dess att allmänt avlopp är utbyggt. För befintliga hus med konstaterad olägenhet på grund av utsläpp av avloppsvatten, kan nämnden bevilja tidsbegränsat tillstånd för slutna tank om tiden fram till utbyggnad av allmänt VA bedöms vara för lång. Tiden fram till utbyggnad bör inte överskrida 2-3 år i annat fall bör en varaktigare lösning sökas. Berörda områden är:

- Mälby
- Pershyttan
- Hamre

Områden med gemensamhetsanläggningar

I första hand ska anslutning ske till den gemensamma anläggningen om anläggningen har kapacitet för ytterligare belastning.

Infiltration

Infiltrationsanläggning ska endast accepteras då området i fråga med god marginal klarar avståndet till högsta grundvattennivå. Dessutom ska markmaterialets siktkurva håll sig inom naturvårdsverkets referenskurva för lämplig kornsammansättning. Detta förutsätter dock att andra aspekter när det gäller hälso- och miljöskydd är uppfyllda.

En infiltration bedöms klara normal och hög skyddsnivå både ur hälso- och miljösynpunkt.

Markbäddar

Markbäddar ska byggas och förses med utloppsbrunn (minst Ø400 mm) som möjliggör provtagning på rinnande vatten.

Markbäddar som fosforavlastats eller försetts med efterföljande fosforfälla bedöms klara både normal och hög skyddsnivå både ur hälso- och miljösynpunkt.

Vid anordnande av markbädd ska krav på regelbunden kontroll ställas i tillståndet.

Utsläppsvillkor ska ställas i tillståndet utifrån normal eller hög skyddsnivå ur miljöskyddssynpunkt.

Biomoduler

Infiltration med biomoduler som utformas enligt tillverkarens anvisningar med lika stor eller större infiltrationsyta än traditionell infiltration anses klara normal och hög skyddsnivå.

Minireningsverk

En utsläppspunkt från minireningsverk ska alltid placeras/göras otillgängligt och bör ha någon form av efterpolering innan det renade avloppsvattnet når större vattenområden. Krav på hur efterpoleringen ska utformas avgörs av skyddsnivån ur hälsoskyddssynpunkt. Exempel på efterpolering är:

- täckdike/dräneringsdike
- infiltration
- markbädd

Det är upp till den sökande att visa, med underlag från oberoende utvärderingar, i ansökningshandlingarna att minireningsverket klarar normal eller hög skyddsnivå ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt.

Krav på kontroll med provtagning och tillsyn minst 1 gång/år ska ställas i tillståndet samt att servicen bör utföras av sakkunnig person inom reningsverksteknik.

Rapporterna från servicen och provtagningen ska enligt krav i tillståndet förvaras på fastigheten för att kunna visas vid begäran från tillsynsmyndigheten.

Utsläppsvillkoren ska ställas i tillståndet utifrån kraven på normal eller hög skyddsnivå ur miljöskyddssynpunkt.

Utsläppsvillkor ur hälsoskyddssynpunkt är inte lika relevanta utan här bör anläggningens utformning säkerställa detta.

Urin från urinsorterande system

Urin från urinsorterande system skall nyttiggöras.

Eget omhändertagande av urin på fastighet kan tillåtas under förutsättning att följande villkor samtidigt uppfylls (*kräver dock anmälan enligt 15 kap miljöbalken*):

1. Lämplig mark för spridning ska finnas på fastigheten. Det vill säga tillräcklig jordmån, jordtyp och växtlighet till exempel jordbruksmark, blommor, gräsmattor, trädgårds- och bärbuskar med mera, alltså inte skogsmark. För grödor som äts råa (t ex sallad) bör det alltid gå minst en månad mellan spridning av urinen och skörd, dessutom bör urinen nedmyllas vid spridning om de ätbara delarna växer ovan mark.
2. Koncentrerad urin bör spädas cirka åtta gånger (lämligtvis med regn- eller sjövattnet) vid spridning på växtlighet. Urinen ska spridas vid mulet väder för att minska avdunstningen.
3. Den utspädda urinen ska spridas under växtsäsongen.

4. Spridning får ej ske så att olägenhet för människors hälsa eller miljön uppkommer.
5. Urin får inte spridas med sprinklers/vattenspridare.
6. Spridning av urin får inte ske i närhet av vattentäkt.
7. Spridningsområdet får inte ligga närmare sjöar och vattendrag än 25 meter.
8. För rengöring av toaletten skall endast miljöanpassade rengöringsmedel användas annars riskerar urinen innehålla giftiga ämnen.

Ny teknik

Andra tekniklösningar än de ovan nämnda kan godtas om sökanden, genom oberoende och trovärdiga funktionstester, kan visa att anläggningen uppfyller erforderliga krav.

Provtagning

I första hand ska krav på kontroll bakas in i tillstånden när det gäller minireningsverk och markbäddar med kemfällning. För en del fabrikat görs i dag analys på fosfor vid den årliga servicen och bör vara tillräcklig för att ha koll på anläggningens ”dagliga” funktion.

I kontrollen tydliggörs vad som skall kontrolleras, t.ex BOD₇, tot-P och tot-N och suspenderande ämnen. Kontrollen bör utföras av sakkunnig person och analyserna ska utföras enligt ackrediterade analysmetoder. I den mån metodik för provtagning av infiltrationer tas fram ska ovanstående även gälla dessa.

Generella krav i tillstånd

Arbetet med inrättandet av avloppsanordningen bör utföras av sakkunnig person.

Inrättandet av avloppsanordningen skall dokumenteras enligt kontrollplan.

Avloppsanordningen skall utformas enligt inlämnad ansökan, situationsplan samt installeras och skötas enligt tillverkarens instruktioner.

Journalföring av skötsel av avloppsanordningen så som t ex slamtömning, påfyllning av kemikalier, service av sakkunnig samt driftstörningar skall göras och på begäran kunna uppvisas för tillsynsmyndigheten.

Övrigt

Större slamavskiljare ger bättre avskiljning och mindre problem med igensättningar i efterföljande steg. Argumentera för att fastighetsägaren sätter in en 3-kammarbrunn om minst 3 m³.